

MATEMÁTICAS II

(O alumno/a debe responder só os exercicios dunha das opcións. Puntuación máxima dos exercicios de cada opción: exercicio 1= 3 puntos, exercicio 2= 3 puntos, exercicio 3= 2 puntos, exercicio 4= 2 puntos)

OPCIÓN A

1. a) Sexan C_1, C_2, C_3 as columnas primeira, segunda e terceira, respectivamente, dunha matriz cadrada M de orde 3 con $\det(M) = 4$. Calcula, enunciando as propiedades de determinantes que utilices, o determinante da matriz cuxas columnas primeira, segunda e terceira son, respectivamente, $-C_2, 2C_1 - C_3, C_2 + C_3$
- b) Dada a matriz $A = \begin{pmatrix} a & 0 & 0 \\ b & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$, calcula todos os valores de a e b para os que $A^{-1} = A^t$, sendo A^t a matriz trasposta de A .
2. a) ¿Son coplanarios os puntos $A(1,0,2), B(0, -1,1), C(-1, -2,0)$ e $D(0,2,2)$? Se existe, calcula a ecuación do plano que os contén.
- b) Calcula a ecuación xeral e as ecuacións paramétricas do plano que é perpendicular ao plano $\alpha: 2x + y - 3z + 4 = 0$ e contén a recta que pasa polos puntos $P(-1,1,2)$ e $Q(2,3,6)$.
3. a) Enuncia o teorema de Rolle. Calcula o valor de k para que a función $f(x) = x^3 - kx + 10$ cumpla as hipóteses do teorema de Rolle no intervalo $[-2,0]$ e para ese valor determina un punto do intervalo no que se anule a derivada de $f(x)$.
- b) Calcula o dominio e os intervalos de crecemento e decrecemento da función $g(x) = \ln\left(\frac{x^2-1}{x^2+1}\right)$ (Nota: $\ln$ =logaritmo neperiano).
4. Debuxa e calcula a área da rexión limitada pola gráfica da parábola $f(x) = x^2 - 2x + 1$, a súa recta tanxente no punto $(3,4)$ e o eixo OX (Nota: para o debuxo da gráfica da parábola, indica os puntos de corte cos eixos, o vértice e concavidade ou convexidade).

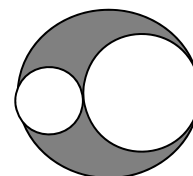
OPCIÓN B

1. a) Discute, segundo os valores do parámetro m , o seguinte sistema de ecuacións lineais:

$$\begin{aligned} mx - 2y + 2z &= 1 \\ 2x + my + z &= 2 \\ x + 3y - z &= m \end{aligned}$$
- b) Resolve, se é posible, o sistema anterior para o caso $m = 1$.
2. a) Calcula a ecuación do plano que pasa polo punto $P(1,2, -3)$ e é perpendicular á recta

$$r: \begin{cases} 2x + y + 2 = 0 \\ 3x - z + 1 = 0 \end{cases}$$

b) Calcula a distancia d do punto $Q(-1,0, -2)$ ao plano $\beta: x - 2y + 3z + 12 = 0$. Calcula, se existe, outro punto da recta r que tamén diste d do plano β .

3. Nunha circunferencia de radio 10 cm., divídese un dos seus diámetros en dúas partes que se toman como diámetros de dúas circunferencias tanxentes interiores a ela. ¿Que lonxitude debe ter cada un destes dous diámetros para que sexa máxima a área delimitada polas tres circunferencias (rexión sombreada)?

- 4.a) Define función derivable nun punto. Calcula, se existen, os valores de a e b , para que sexa derivable a función $f(x) = \begin{cases} \frac{1-x}{e^x} & \text{se } x < 0 \\ x^2 + ax + b & \text{se } x \geq 0 \end{cases}$
- b) Define integral indefinida dunha función. Calcula $\int x^2 \cos x dx$

MATEMÁTICAS II

(O alumno/a debe responder só aos exercicios dunha das opcións. Puntuación máxima dos exercicios de cada opción: exercicio 1= 3 puntos, exercicio 2= 3 puntos, exercicio 3= 2 puntos, exercicio 4= 2 puntos)

OPCIÓN A

1. a) Se A é unha matriz tal que $A^3 + I = O$, sendo I a matriz identidade e O a matriz nula de orde 3, ¿cal é o rango de A ? Calcula o determinante de A^{30} . Calcula A no caso de que sexa unha matriz diagonal verificando a igualdade anterior.
b) Dada a matriz $B = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 2 & 0 \end{pmatrix}$, calcula unha matriz X tal que $BXB - B = B^{-1}$
2. a) Dado o plano $\pi: \begin{cases} x = 2 - \lambda + \mu \\ y = \lambda \\ z = \lambda + \mu \end{cases}$, calcula a ecuación da recta r que pasa polo punto $P(1, -2, 1)$ e é perpendicular a π . Calcula o punto de intersección de r e π .
b) ¿Están aliñados os puntos $A(2, 0, 3)$, $B(0, 0, 1)$ e $C(2, 1, 5)$? Se non están aliñados, calcula a distancia entre o plano que determinan estes tres puntos e o plano π do apartado a).
3. a) Enuncia o teorema de Bolzano. ¿Podemos asegurar que a gráfica da función $f(x) = 3\text{sen}\left(\frac{x}{2}\right) - \cos(x^2)$ corta o eixo OX nalgún punto do intervalo $(0, \pi)$? Razona a resposta.
b) Descompón o número 40 en dous sumandos tales que o produto do cubo dun deles polo cadrado do outro sexa máximo. ¿Canto vale ese produto?
4. a) Calcula os valores de a, b, c sabendo que $y = ax^2 + bx + 1$ e $y = x^3 + c$, teñen a mesma recta tanxente no punto $(1, 2)$.
b) Enuncia a regra de Barrow. Calcula $\int_1^e \left(\frac{1}{x} - \ln x\right) dx$. (Nota $\ln =$ logaritmo neperiano).

OPCIÓN B

1. a) Discute, segundo os valores do parámetro m , o seguinte sistema de ecuacións lineais:

$$\begin{aligned} x + my + 3z &= 1 \\ x + 2y + mz &= m \\ x + 4y + 3z &= 1 \end{aligned}$$
 b) Resolve, se é posible, o sistema anterior para o caso $m = 4$.
2. a) Estuda a posición relativa da recta $r: \frac{x-1}{1} = \frac{y-1}{2} = \frac{z}{1}$ e a recta s que pasa polos puntos $P(0, 2, 1)$ e $Q(1, 1, 1)$. Calcula a distancia de r a s .
b) Calcula a ecuación xeral do plano π que é paralelo á recta r e contén á recta s .
3. a) Calcula os extremos relativos da función $f(x) = x^4 - 8x^2 + 1$. Calcula tamén o máximo absoluto e o mínimo absoluto desta función no intervalo $[-3, 3]$.
b) Calcula os valores de a e b para que a función $f(x) = ax^2 + bx \ln x$ teña un punto de inflexión no punto $(1, 2)$. Para estes valores de a e b , calcula o dominio e os intervalos de concavidade e convexidade de $f(x)$. (Nota $\ln =$ logaritmo neperiano).
4. a) Define primitiva e integral indefinida dunha función.
b) Debuxa e calcula a área da rexión limitada pola gráfica da parábola $f(x) = -3x^2 + 3$ e a recta $y = -9$. (Nota: para o debuxo das gráficas, indica os puntos de corte cos eixos, o vértice da parábola e concavidade ou convexidade).

Criterios de Avaliación / Corrección

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN A

- 1) a) **2 puntos**, distribuídos en:
- 1 punto pola obtención do valor do determinante.
  - 1 punto polo enunciado das propiedades de determinantes que utilice.
- b) **1 punto**, distribuído en:
- 0,5 puntos pola formulación do problema.
  - 0,5 puntos pola obtención dos valores de a e b .
- 2) a) **1,5 puntos**, distribuídos en:
- 1 punto por probar que son coplanarios.
  - 0,5 puntos pola ecuación do plano que os contén.
- b) **1,5 puntos**, distribuídos en:
- 0,5 puntos pola formulación do problema.
  - 0,5 puntos pola ecuación xeral do plano.
  - 0,5 puntos polas ecuacións paramétricas do plano.
- 3) a) **1 punto**, distribuído en:
- 0,5 puntos polo enunciado do teorema de Rolle.
  - 0,25 puntos polo cálculo de k .
  - 0,25 puntos polo cálculo do punto onde se anula a derivada da función.
- b) **1 punto**, distribuído en:
- 0,25 puntos polo dominio da función.
  - 0,25 puntos pola derivada da función.
  - 0,5 puntos polos intervalos de crecemento e decrecemento.
- 4) **2 puntos**, distribuídos en:
- 0,5 puntos pola gráfica da parábola.
  - 0,5 puntos pola ecuación da recta tanxente.
  - 0,5 puntos pola formulación do problema.
  - 0,5 puntos polo cálculo da integral definida.

OPCIÓN B

- 1) a) **2 puntos**, distribuídos en:
- 1 punto polo estudo do rango das matrices
  - 1 punto pola discusión do sistema.
- b) **1 punto** pola resolución do sistema para o caso $m = 1$.

Criterios de Avaliación / Corrección

- 2) a) **1 punto** pola obtención dunha ecuación do plano.
b) **2 puntos**, distribuídos en:
- 1 punto pola obtención da distancia do punto ao plano.
  - 1 punto pola obtención do outro punto da recta.
- 3) **2 puntos**, distribuídos en:
- 1 punto pola función maximizada.
  - 1 punto pola obtención dos valores que maximizan a área da rexión.
- 4) a) **1 punto**, distribuído en:
- 0,5 puntos pola definición de función derivable nun punto.
  - 0,5 puntos polo cálculo do valores de a e b .
- b) **1 punto**, distribuído en:
- 0,5 puntos pola definición de integral indefinida dunha función.
  - 0,5 puntos polo cálculo da integral.

CONVOCATORIA DE SETEMBRO

OPCIÓN A

- 5) a) **1,5 puntos**, distribuídos en:
- 0,5 puntos pola obtención do rango da matriz A .
  - 0,5 punto polo cálculo do determinantes da matriz A^{30} .
  - 0,5 puntos pola obtención da matriz diagonal.
- b) **1,5 puntos**, distribuídos en:
- 0,5 puntos polo cálculo da matriz B^{-1} .
  - 0,5 puntos pola formulación do problema.
  - 0,5 puntos pola obtención da matriz X .
- 6) a) **1,5 puntos**, distribuídos en:
- 1 punto pola ecuación da recta r .
  - 0,5 puntos polo punto de intersección da recta e o plano.
- b) **1,5 puntos**, distribuídos en:
- 0,5 puntos por probar que os tres puntos non están aliñados.
  - 0,5 puntos pola ecuación do plano que determinan os tres puntos.
  - 0,5 puntos pola distancia entre os planos.
- 7) a) **1 punto**, distribuídos en:
- 0,5 puntos polo enunciado do teorema de Bolzano.
  - 0,5 puntos pola aplicación do teorema de Bolzano.
- b) **1 punto**, distribuído en:
- 0,25 puntos pola formulación do problema
  - 0,5 puntos pola obtención dos sumandos
  - 0,25 puntos produto dos sumandos.

Criterios de Avaliación / Corrección

- 8) a) **0,75 puntos**, distribuídos en:
- 0,25 puntos pola obtención de c.
  - 0,5 puntos pola obtención de a e b.
- b) **1,25 puntos**, distribuídos en:
- 0,5 puntos polo enunciado da regra de Barrow.
  - 0,75 puntos pola integral.

OPCIÓN B

- 1) a) **2 puntos**, distribuídos en:
- 1 punto polo estudo do rango das matrices
  - 1 punto pola discusión do sistema.
- b) **1 punto**, pola resolución do sistema para o caso $m = 4$.
- 5) a) **2 puntos**, distribuídos en:
- 1 punto pola posición relativa das rectas.
  - 1 punto pola distancia entre as rectas.
- b) **1 punto**, pola ecuación xeral do plano.
- 6) a) **1 punto**, distribuído en:
- 0,5 puntos polos extremos relativos.
  - 0,5 puntos polos máximo e mínimo absolutos
- b) **1 punto**, distribuído en;
- 0,5 puntos pola obtención de a e b.
  - 0,25 puntos polo dominio da función.
  - 0,25 puntos polos intervalos de concavidade e convexidade.
- 7) a) **0,5 puntos**.
- b) **1,5 puntos**, distribuídos en;
- 0,5 puntos pola gráfica da parábola.
  - 0,5 puntos pola formulación do problema.
  - 0,5 puntos polo cálculo da integral definida.

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN A

1. a) Se chamamos N á matriz da que queremos calcular o determinante $\det(N) =$

$$\det(-C_2, 2C_1 - C_3, C_2 + C_3) \stackrel{*}{\cong} \det(-C_2, 2C_1 - C_3, C_3) \stackrel{*}{\cong} \det(-C_2, 2C_1, C_3) \stackrel{**}{\cong}$$

$$\stackrel{***}{\cong} -2\det(-C_2, C_1, C_3) \stackrel{***}{\cong} 2\det(C_1, C_2, C_3) = 8$$

Propiedades utilizadas:

(*) Se a unha columna se lle suma outra columna multiplicada por un número, o determinante non varía.

(**) Se multiplicamos cada elemento dunha columna por un número, o determinante desa matriz queda multiplicado por ese número.

(***) Se permutamos dúas columnas dunha matriz, o determinante cambia de signo.

- b) Se $A^{-1} = A^t$, entón $A \cdot A^t = I$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a & 0 & 0 \\ b & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} a & b & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a^2 & ab & 0 \\ ab & 1 + b^2 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

E así:

$$\left. \begin{array}{l} a^2 = 1 \\ ab = 0 \\ 1 + b^2 = 1 \end{array} \right\} \Rightarrow \boxed{b = 0} \quad \boxed{a = \pm 1}$$

2. a) $\overrightarrow{AC} = (-2, -2, -2)$, $\overrightarrow{AD} = (-1, 2, 0)$ son dous vectores non proporcionais e polo tanto os puntos A , C e D determinan un plano:

$$\begin{vmatrix} x-1 & y & z-2 \\ -2 & -2 & -2 \\ -1 & 2 & 0 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \boxed{\pi: 2x + y - 3z + 4 = 0}$$
 é a ecuación do plano que pasa polos

puntos A , C e D .

E como as coordenadas de B verifican a ecuación anterior, entón B tamén pertence ao plano π e así os puntos dados son coplanares.

b)

$$\left. \begin{array}{l} \vec{n}_\alpha = (2, 1, -3) \\ \overrightarrow{PQ} = (3, 2, 4) \end{array} \right\} \text{son dous vectores do plano pedido}$$

Como $P(-1, 1, 2)$ é un punto do plano, xa temos os elementos suficientes para poder escribir as ecuacións paramétricas

$$\boxed{\begin{array}{l} x = -1 + 2\lambda + 3\mu \\ y = 1 + \lambda + 2\mu \\ z = 2 - 3\lambda + 4\mu \end{array}}$$

E a ecuación xeral

$$\begin{vmatrix} x+1 & y-1 & z-2 \\ 2 & 1 & -3 \\ 3 & 2 & 4 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \boxed{10x - 17y + z + 25 = 0}$$

3. a) Teorema de Rolle: Se $f(x)$ é unha función continua en $[a, b]$, derivable en (a, b) e ademais $f(a) = f(b)$, entón existe a lo menos un punto $c(a, b)$ onde se anula a derivada: $f'(c) = 0$.

Exemplos de resposta / Soluciones

$f(x) = x^3 - kx + 10$ é unha función polinómica e polo tanto continua en $[-2,0]$ e derivable en $(-2,0)$. Para poder aplicarlle o teorema de Rolle só resta impoñerlle a condición de que tome o mesmo valor nos extremos do intervalo

$$f(-2) = f(0) \Rightarrow -8 + 2k + 10 = 10 \Rightarrow \boxed{k = 4}$$

$$f(x) = x^3 - 4x + 10 \Rightarrow f'(x) = 3x^2 - 4$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = \pm \frac{2\sqrt{3}}{3}$$

Pero $\frac{2\sqrt{3}}{3} \notin (-2,0)$, polo que o punto do intervalo $(-2,0)$ no que se anula a derivada de $f(x)$ é

$$\text{o punto } \boxed{c = -\frac{2\sqrt{3}}{3}}$$

b) A función $\ln x$ non está definida para $x < 0$, e como $x^2 + 1 > 0$, a función $g(x) = \ln\left(\frac{x^2-1}{x^2+1}\right)$ está definida para os valores de x tales que $x^2 - 1 > 0$. É dicir

$$\boxed{\text{Dom}g(x) = (-\infty, -1) \cup (1, \infty)}$$

$$f'(x) = \frac{x^2+1}{x^2-1} \cdot \frac{2x(x^2+1) - 2x(x^2-1)}{(x^2+1)^2} = \frac{4x}{(x^2-1)(x^2+1)}$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \notin \text{Dom}g(x)$$

	$(-\infty, -1)$	$(-1, 1)$	$(1, \infty)$
$f'(x)$	< 0	Non está	> 0
$f(x)$	decrecent e	no dominio	crecente

4. $f(x) = x^2 - 2x + 1 = (x - 1)^2$

$$f'(x) = 2(x - 1); f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 1$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 1$$

$$f''(x) = 2 > 0$$

} $\Rightarrow f(x)$ é convexa e ten un mínimo (vértice) no punto $(1,0)$

Ademais

$$f(x) = 0 \Leftrightarrow x = 1 \Rightarrow (1,0) \text{ punto de corte co eixo OX}$$

$$x = 0 \Rightarrow f(x) = 1 \Rightarrow (0,1) \text{ punto de corte co eixo OY}$$

Recta tanxente no punto $(3,4)$:

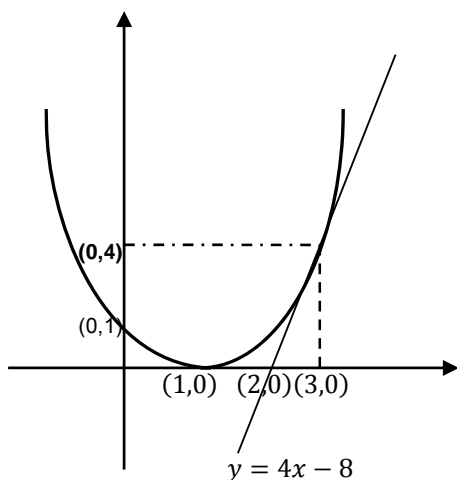
$$y - 4 = f'(3)(x - 3)$$

É dicir

$$y - 4 = 4(x - 3); y = 4x - 8$$

e a área pedida podemos calculala como

$$A = \int_1^3 (x^2 - 2x + 1) dx - \frac{1}{2}(3 - 2) * 4 = \left[\frac{x^3}{3} - x^2 + x \right]_1^3 - 2 = \boxed{\frac{2}{3} u^2}$$

Exemplos de resposta / Solucións

OPCIÓN B

1. a)

$$\text{Matriz de coeficientes } (C) = \begin{pmatrix} m & -2 & 2 \\ 2 & m & 1 \\ 1 & 3 & -1 \end{pmatrix}; \quad \text{Matriz ampliada } (A) = \begin{pmatrix} m & -2 & 2 & 1 \\ 2 & m & 1 & 2 \\ 1 & 3 & -1 & m \end{pmatrix};$$

Calculamos o rango da matriz de coeficientes:

$$\begin{vmatrix} 2 & 1 \\ 1 & -1 \end{vmatrix} = -3 \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(C) \geq 2$$
$$\begin{vmatrix} m & -2 & 2 \\ 2 & m & 1 \\ 1 & 3 & -1 \end{vmatrix} = -m^2 - 5m + 6$$

Como

$$m^2 + 5m - 6 = 0 \Leftrightarrow m = -6 \text{ ou } m = 1$$

Temos:

$$m = -6 \Rightarrow \text{rang}(C) = 2$$

$$m = 1 \Rightarrow \text{rang}(C) = 2$$

$$m \neq -6, e \ m \neq 1 \Rightarrow \text{rang}(C) = 3$$

Como $\text{rang}(C) \leq \text{rang}(A) \leq 3$, só necesitamos calcular o rango da matriz ampliada nos casos

$m = -6$ e $m = 1$:

$$\boxed{m = -6}$$

$$\begin{vmatrix} -6 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 2 \\ 1 & -1 & -6 \end{vmatrix} = 49 \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(A) = 3$$

$$\boxed{m = 1}$$

$$\begin{vmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 2 \\ 1 & -1 & 1 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \text{rang}(A) = 2$$

Discusión:

$m = -6 \Rightarrow \text{rang}(C) = 2 < 3 = \text{rang}(A)$. Sistema incompatible.

$m = 1 \Rightarrow \text{rang}(C) = 2 = \text{rang}(A) < n^{\circ} \text{incógnitas}$. Sistema compatible indeterminado.

$m \neq -6$ e $m \neq 1 \Rightarrow \text{rang}(C) = 3 = \text{rang}(A) = n^{\circ} \text{incógnitas}$. Sistema compatible determinado.

b) Caso $\boxed{m = 1}$. Polo visto no apartado anterior, o sistema é compatible indeterminado e ten infinitas solucións. Un sistema equivalente é:

$$\begin{aligned} 2x + z &= 2 - y \\ x - z &= 1 - 3y \end{aligned}$$

e as infinitas solucións son

$$\begin{cases} x = 1 - \frac{4}{3}\lambda \\ y = \lambda \\ z = \frac{5}{3}\lambda \end{cases}; \quad \lambda \in \mathbb{R}$$

2. a) Como o plano é perpendicular á recta, o vector director da recta é un vector perpendicular ao plano

Exemplos de resposta / Solucións

$$\vec{v}_r = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 2 & 1 & 0 \\ 3 & 0 & -1 \end{vmatrix} = (-1, 2, -3)$$

Como coñecemos un punto, $P(1, 2, -3)$, e un vector perpendicular ao plano, a ecuación xeral do plano é:

$$-(x - 1) + 2(y - 2) - 3(z + 3) = 0$$

é dicir

$$\boxed{\beta: x - 2y + 3z + 12 = 0}$$

b) Utilizando a fórmula da distancia dun punto a un plano

$$d(Q, \beta) = \frac{|-1 - 6 + 12|}{\sqrt{1 + 4 + 9}} = \frac{5\sqrt{14}}{14} u$$

Como $\vec{v}_r = (-1, 2, -3)$ é un vector director da recta r , e $(0, -2, 1)$ é un punto da mesma, as ecuacións paramétricas de r son:

$$r: \begin{cases} x = -\lambda \\ y = -2 + 2\lambda \\ z = 1 - 3\lambda \end{cases}$$

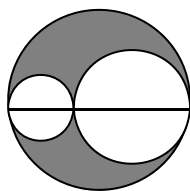
Temos que atopar un punto da recta, será da forma $(-\lambda, -2 + 2\lambda, 1 - 3\lambda)$, distinto de Q que tamén diste $\frac{5\sqrt{14}}{14}$ unidades do plano β . Utilizando novamente a fórmula da distancia dun punto a un plano, temos

$$\frac{5\sqrt{14}}{14} = \frac{|-\lambda + 4 - 4\lambda + 3 - 9\lambda + 12|}{\sqrt{1 + 4 + 9}} \Rightarrow 5 = |19 - 14\lambda|$$

$5 = 19 - 14\lambda \Rightarrow \lambda = 1$ e obteriamos o punto Q .

$$-5 = 19 - 14\lambda \Rightarrow \lambda = \frac{12}{7} \Rightarrow \boxed{Q'(-\frac{12}{7}, \frac{10}{7}, -\frac{29}{7})}$$

3. Se chamamos x e y aos radios das dúas circunferencias tanxentes interiores á dada, entón verificarase que

$$2x + 2y = 20 \Rightarrow y = 10 - x$$

Polo tanto, a función a maximizar está dada por

$$A(x) = \pi * 10^2 - [\pi x^2 + \pi(10 - x)^2]$$

$$A'(x) = -2\pi x + 2\pi(10 - x)$$

$$A'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 5 \text{ (punto crítico)}$$

$$A''(x) = -4\pi < 0 \Rightarrow A''(5) < 0 \text{ (máximo)}$$

Polo tanto, a área da rexión sombreada resulta máxima cando se divide o diámetro da circunferencia de partida en dúas partes iguais, é dicir que as circunferencias tanxentes interiores teñen 10cm. de diámetro

4. a) A función $f(x)$ dise derivable no punto x_0 se existe e é finito o seguinte límite

Exemplos de resposta / Solucións

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$$

En $x < 0$, a función $f(x) = \begin{cases} \frac{1-x}{e^x} & \text{se } x < 0 \\ x^2 + ax + b & \text{se } x \geq 0 \end{cases}$ é continua e derivable por ser cociente de

funcións continuas e derivables e non anularse o denominador.

En $x > 0$, a función é continua e derivable por ser polinómica.

Para que $f(x)$ sexa continua en $x = 0$

$$\left. \begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1-x}{e^x} = 1 \\ \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) &= b = f(0) \end{aligned} \right\} \Rightarrow \boxed{b = 1}$$

Para que $f(x)$ sexa derivable en $x = 0$

$$\left. \begin{aligned} f'(0^-) &= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{\frac{1-x}{e^x} - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1-x-e^x}{xe^x} \stackrel{*}{=} \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{-1-e^x}{e^x + xe^x} = -2 \\ f'(0^+) &= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x^2 + ax + 1 - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} (x + a) = a \end{aligned} \right\} \Rightarrow \boxed{a = -2}$$

(*) É unha indeterminación da forma $\frac{0}{0}$ e aplicamos a regra de L'Hopital

b) Chámase integral indefinida de $f(x)$ ao conxunto de todas as primitivas de $f(x)$. Representase por $\int f(x)dx = F(x) + C$.

O símbolo $\int$ chámase integral, mentras que $f(x)dx$ recibe o nome de integrando, $F(x)$ é unha primitiva de $f(x)$ e C é a constante de integración.

Para calcular $\int x^2 \cos x dx$, utilizamos o método de integración por partes:

$$\left. \begin{aligned} u &= x^2 \\ dv &= \cos x dx \end{aligned} \right\} \Rightarrow \begin{aligned} du &= 2x dx \\ v &= \sin x \end{aligned}$$

$$\int x^2 \cos x dx = x^2 \sin x - \int 2x \sin x dx$$

Volvemos a utilizar o método de integración por partes

$$\left. \begin{aligned} u &= 2x \\ dv &= \sin x dx \end{aligned} \right\} \Rightarrow \begin{aligned} du &= 2 dx \\ v &= -\cos x \end{aligned}$$

$$\int x^2 \cos x dx = x^2 \sin x + 2x \cos x - \int 2 \cos x dx = x^2 \sin x + 2x \cos x - 2 \sin x + C$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE SETEMBRO

OPCIÓN A

1. a) $A^3 + I = 0 \Leftrightarrow A^3 = -I$. Polo tanto

$$[\det(A)]^3 = -1 \Rightarrow \det(A) = -1 \neq 0 \Rightarrow \boxed{\text{rang}(A) = 3}.$$

$$A^{30} = (A^3)^{10} = (-I)^{10} = I \Rightarrow \det(A^{30}) = 1.$$

Se A é ademais unha matriz diagonal

$$A = \begin{pmatrix} a & 0 & 0 \\ 0 & b & 0 \\ 0 & 0 & c \end{pmatrix}, A^3 = \begin{pmatrix} a^3 & 0 & 0 \\ 0 & b^3 & 0 \\ 0 & 0 & c^3 \end{pmatrix} = -I \Rightarrow \begin{cases} a^3 = -1 \\ b^3 = -1 \\ c^3 = -1 \end{cases}$$

E así $\boxed{A = -I}$.

- b) $\det(B) = -1/2 \neq 0 \Rightarrow \exists B^{-1}$

$$BXB - B = B^{-1} \Leftrightarrow X = B^{-1}(B + B^{-1})B^{-1} = B^{-1} + (B^{-1})^3$$

$$B^{-1} = \frac{1}{\det(B)} (\text{Ad}(B_{ij}))^t = -2 \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ -1/2 & 1 \end{pmatrix}^t = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 2 & -2 \end{pmatrix}$$

$$(B^{-1})^2 = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 2 & -2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 2 & -2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & -2 \\ -4 & 6 \end{pmatrix}$$

$$(B^{-1})^3 = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 2 & -2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 & -2 \\ -4 & 6 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -4 & 6 \\ 12 & -16 \end{pmatrix}$$

$$X = B^{-1} + (B^{-1})^3 = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 2 & -2 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} -4 & 6 \\ 12 & -16 \end{pmatrix} = \boxed{\begin{pmatrix} -4 & 7 \\ 14 & -18 \end{pmatrix}}$$

2. a) $(2,0,0)$ é un punto do plano π

$\begin{cases} (-1,1,1) \\ (1,0,1) \end{cases}$ son vectores do plano π

Ecuación xeral do plano π :

$$\begin{vmatrix} x-2 & y & z \\ -1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow x + 2y - z - 2 = 0$$

Como a recta e o plano son perpendiculares, como vector director da recta tomamos o vector asociado ao plano π : $(1,2,-1)$ e a ecuación da recta será

$$\boxed{r: \frac{x-1}{1} = \frac{y+2}{2} = \frac{z-1}{-1}}$$

Para calcular o punto de corte da recta e o plano, escribimos as ecuacións paramétricas da recta

$$r: \begin{cases} x = 1 + \lambda \\ y = -2 + 2\lambda \\ z = 1 - \lambda \end{cases}$$

E substituímos na ecuación xeral do plano

$$1 + \lambda + 2(-2 + 2\lambda) - 1 - \lambda - 2 = 0 \Rightarrow \lambda = 1$$

Punto de corte: $\boxed{(2,0,0)}$.

- b) Os vectores

$\overrightarrow{AB} = (-2,0,-2)$, $\overrightarrow{AC} = (0,1,2)$ non son proporcionais e polo tanto os puntos non están aliñados e determinan un plano.

Ecuación xeral do plano que pasa por estes tres puntos:

Exemplos de resposta / Solucións

$$\begin{vmatrix} x-2 & y & z-3 \\ -2 & 0 & -2 \\ 0 & 1 & 2 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow x + 2y - z + 1 = 0$$

Temos polo tanto dous planos paralelos

$$\pi: x + 2y - z - 2 = 0;$$

$$\alpha: x + 2y - z + 1 = 0$$

e a distancia entre eles ven dada por

$$d(\pi, \alpha) = \frac{|-2 - 1|}{\sqrt{1 + 4 + 1}} = \frac{\sqrt{6}}{2} \text{ unidades}$$

3. a) Teorema de Bolzano: Se $f(x)$ é unha función continua nun intervalo $[a, b]$ e $f(a) \cdot f(b) < 0$ (toma valores de distinto signo nos extremos do intervalo), entón existe a lo menos un punto $c \in (a, b)$ no que a función se anula: $f(c) = 0$.

$$f(x) = 3\text{sen}\left(\frac{x}{2}\right) - \cos(x^2) \text{ continua en } [0, \pi]$$

$$f(0) < 0$$

$$f(\pi) > 0$$

Polo teorema de Bolzano, $\exists c \in (0, \pi)$ tal que $f(c) = 0$.

- b) Sumandos: x ; $40 - x$. Hai que maximizar a función

$$P(x) = x^3(40 - x)^2$$

Calculamos os puntos críticos

$$P'(x) = 3x^2(40 - x)^2 - 2x^3(40 - x) = x^2(40 - x)(120 - 5x)$$

$$P'(x) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0, \text{ que evidentemente non maximiza a } P(x) \\ x = 40, \text{ que evidentemente non maximiza a } P(x) \\ x = 24 \end{cases}$$

Posto que

$$x \in (0, 24) \Rightarrow P'(x) > 0$$

$$x \in (24, 40) \Rightarrow P'(x) < 0$$

podemos afirmar que $P(x)$ ten un máximo relativo en $x = 24$. Polo tanto, os sumandos son 24 e 16 e o produto será

$$P(24) = 24^3 \cdot 16^2 = \boxed{3.538.944}$$

4. a) $2 = 1^3 + c \Rightarrow \boxed{c = 1}$

Pendente da recta tanxente no punto (1,2): $y'(1) = 3 \cdot 1^2 = 3$

Tendo en conta que $y = ax^2 + bx + 1$, pasa polo punto (1,2) e que a pendente da súa recta tanxente neste punto é 3, temos o sistema de ecuacións

$$2 = a + b + 1$$

$$3 = 2a + b$$

Obtendo que $\boxed{a = 2}$, e $\boxed{b = -1}$

- b) Regra de Barrow: Se $f(x)$ é unha función continua nun intervalo $[a, b]$ e $G(x)$ é unha primitiva de $f(x)$ en $[a, b]$, entón

$$\int_a^b f(x) dx = G(b) - G(a)$$

$$\int \left(\frac{1}{x} - \ln x\right) dx = \ln|x| - \int \ln x dx$$

Utilizando o método de integración por partes:

Exemplos de resposta / Solucións

$$\left. \begin{array}{l} u = \ln x \Rightarrow du = \frac{1}{x} dx \\ dv = dx \Rightarrow v = x \end{array} \right\} \Rightarrow \int \ln x dx = x \ln x - \int dx = x(\ln x - 1)$$

e utilizando a regra de Barrow

$$\int_1^e \left(\frac{1}{x} - \ln x \right) dx = [\ln|x| - x(\ln x - 1)]_1^e = 1 - 1 = 0$$

OPCIÓN B

1. a)

$$\text{Matriz de coeficientes } (C) = \begin{pmatrix} 1 & m & 3 \\ 1 & 2 & m \\ 1 & 4 & 3 \end{pmatrix}; \quad \text{Matriz ampliada } (A) = \begin{pmatrix} 1 & m & 3 & 1 \\ 1 & 2 & m & m \\ 1 & 4 & 3 & 1 \end{pmatrix};$$

Calculamos o rango da matriz de coeficientes:

$$\begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 4 \end{vmatrix} = 2 \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(C) \geq 2$$

$$\begin{vmatrix} 1 & m & 3 \\ 1 & 2 & m \\ 1 & 4 & 3 \end{vmatrix} = m^2 - 7m + 12$$

Como

$$m^2 - 7m + 12 = 0 \Leftrightarrow m = 3 \text{ ou } m = 4$$

Temos:

$$m = 3 \Rightarrow \text{rang}(C) = 2$$

$$m = 4 \Rightarrow \text{rang}(C) = 2$$

$$m \neq 3, \text{ e } m \neq 4 \Rightarrow \text{rang}(C) = 3$$

Como $\text{rang}(C) \leq \text{rang}(A) \leq 3$, só necesitamos calcular o rango da matriz ampliada nos casos $m = 3$ e $m = 4$:

$$\boxed{m = 3}$$

$$\begin{vmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 3 \\ 1 & 4 & 1 \end{vmatrix} = -2 \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(A) = 3$$

$$\boxed{m = 4}$$

$$\begin{vmatrix} 1 & 4 & 1 \\ 1 & 2 & 4 \\ 1 & 4 & 1 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \text{rang}(A) = 2$$

Discusión:

$m = 3 \Rightarrow \text{rang}(C) = 2 < 3 = \text{rang}(A)$ Sistema incompatible.

$m = 4 \Rightarrow \text{rang}(C) = 2 = \text{rang}(A) < n^{\circ} \text{ incógnitas}$. Sistema compatible indeterminado.

$m \neq 3 \text{ e } m \neq 4 \Rightarrow \text{rang}(C) = 3 = \text{rang}(A) = n^{\circ} \text{ incóg}$. Sistema compatible determinado.

b) Caso $\boxed{m = 4}$. Polo visto no apartado anterior, o sistema é compatible indeterminado e ten infinitas solucións. Un sistema equivalente é:

$$\begin{array}{rcl} x & + & 2y = 4 - 4z \\ x & + & 4y = 1 - 3z \end{array}$$

Exemplos de resposta / Solucións

e as infinitas solucións son

$$\begin{cases} x = -5\lambda + 7 \\ y = \frac{1}{2}\lambda - \frac{3}{2} \\ z = \lambda \end{cases}; \lambda \in \mathbb{R}$$

2. a)

Punto da recta r : $P_r(1,1,0)$

Vector director da recta r : $\vec{v}_r = (1,2,1)$

Vector director da recta s : $\vec{v}_s = \overrightarrow{P_rP} = (1, -1, 0)$; $\overrightarrow{P_rP} = (-1, 1, 1)$

$$\begin{vmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 1 & -1 & 0 \\ -1 & 1 & 1 \end{vmatrix} = -3 \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(\overrightarrow{P_rP}, \vec{v}_r, \vec{v}_s) = 3 \Rightarrow \boxed{\text{As rectas crúzanse.}}$$

$$\vec{v}_r \times \vec{v}_s = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 1 & 2 & 1 \\ 1 & -1 & 0 \end{vmatrix} = (1, 1, -3)$$

$$d(r, s) = \frac{|\det(\overrightarrow{P_rP}, \vec{v}_r, \vec{v}_s)|}{|\vec{v}_r \times \vec{v}_s|} = \frac{3}{\sqrt{1+1+9}} = \boxed{\frac{3\sqrt{11}}{11} \text{ unidades}}$$

b) $P(0,2,1)$ é un punto do plano π

$\vec{n}_\pi = \vec{v}_r \times \vec{v}_s = (1, 1, -3)$ é un vector perpendicular ao plano π . Polo tanto, a ecuación do plano π será:

$$x + y - 2 - 3(z - 1) = 0$$

$$\boxed{\pi : x + y - 3z + 1 = 0}$$

3. a) $f'(x) = 4x^3 - 16x = 4x(x^2 - 4)$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = -2 \\ x = 2 \end{cases}$$

$$f''(x) = 12x^2 - 16$$

$$f''(0) = -16 < 0. \boxed{\text{Máximo relativo: } (0,1)}$$

$$f''(-2) = f''(2) = 32 > 0. \boxed{\text{Mínimos relativos: } (-2,15), (2,15)}$$

$f(x)$ función polinómica $\Rightarrow f(x)$ é continua no intervalo $[-3,3] \Rightarrow f(x)$ alcanza o mínimo e máximo absolutos no intervalo $[-3,3]$

$$f(-3) = f(3) = 10$$

Polo tanto:

$$\boxed{\text{Mínimo absoluto no intervalo } [-3,3]: -15}$$

$$\boxed{\text{Maximo absoluto no intervalo } [-3,3]: 10}$$

b) A función pasa polo punto $(1,2)$

$$\boxed{f(1) = 2 \Rightarrow a = 2}$$

$$f(x) = 2x^2 + bx \ln x$$

Exemplos de resposta / Soluções

$$f'(x) = 4x + b \ln x + b$$

$$f''(x) = 4 + \frac{b}{x}$$

En $x = 1$, a función ten un punto de inflexión

$$0 = f''(1) = 4 + b \Rightarrow \boxed{b = -4}$$

Polo tanto: $f(x) = 2x^2 - 4x \ln x$.

Como a función $\ln$ só está definida para números positivos, temos que

$$\boxed{\text{Dom}(f(x)) = (0, +\infty)}$$

Por outra parte

$$f''(x) = 4 - \frac{4}{x} = \frac{4(x-1)}{x}$$

E analizando o signo da segunda derivada:

	(0,1)	(1, +∞)
$f''(x)$	< 0	> 0
$f(x)$	cóncava	convexa

4. a) A función $F(x)$ é unha primitiva de $f(x)$ se $F'(x) = f(x)$.

Chámase integral indefinida de $f(x)$ ao conxunto de todas as primitivas de $f(x)$.

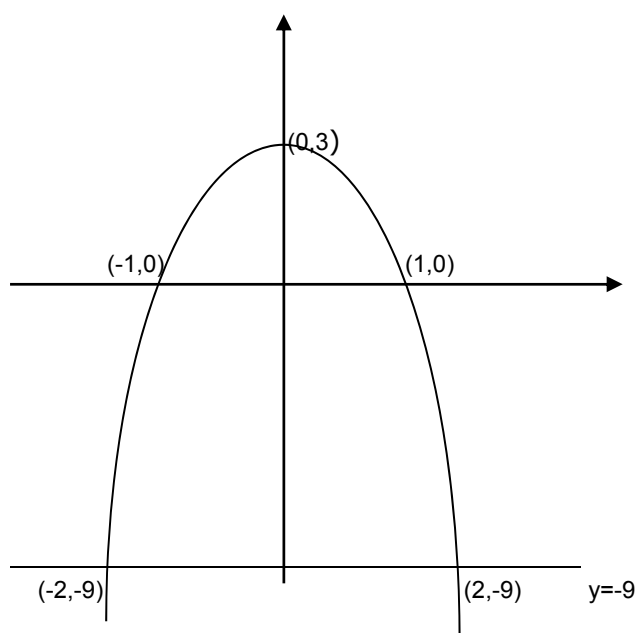
Representase por $\int f(x)dx = F(x) + C$.

O símbolo $\int$ chámase integral, mentras que $f(x)dx$ recibe o nome de integrando, $F(x)$ é unha primitiva de $f(x)$ e C é a constante de integración.

b) Vértice da parábola: (0,3)

$-3 < 0 \Rightarrow$ convexa

Puntos de corte da parábola cos eixos: (0,3), (-1,0), (1,0)

Puntos de corte das gráficas

$$\left. \begin{array}{l} y = -3x^2 + 3 \\ y = -9 \end{array} \right\} \Rightarrow (-2,-9), (2,-9)$$

Polo tanto

$$A = \int_{-2}^2 (-3x^2 + 3 + 9)dx;$$

$$A = [-x^3 + 12x]_{-2}^2 = \boxed{32 \text{ u}^2}$$